Judikatūras krājums

VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2019. gada 28. novembrī*

Civildienests – Līgumdarbinieki – Atalgojums – Lēmums, ar kuru atteikts piešķirt ekspatriācijas pabalstu – Civildienesta noteikumu VII pielikuma 4. panta 1. punkta a) apakšpunkts – Darbs, kas veikts citas valsts labā – Diplomātiskais statuss – Piecu gadu ilgs atsauces laikposms

Lietā T-592/18

Katarzyna Wywiał-Prząda, ar dzīvesvietu Vezembekā-Opemā [*Wezembeek-Oppem*] (Beļģija), ko pārstāv *S. Orlandi* un *T. Martin*, *avocats*,

prasītāja,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv *T. Bohr* un *D. Milanowska*, pārstāvji,

atbildētāja,

par prasību, kas ir pamatota ar LESD 270. pantu un ar ko tiek lūgts atcelt Komisijas 2017. gada 23. novembra lēmumu, ar kuru prasītājai atteikts piešķirt ekspatriācijas pabalstu,

VISPĀRĒJĀ TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs D. Gracijs [*D. Gratsias*], tiesneses A. Markulli [*A. Marcoulli*] un R. Frendo [*R. Frendo*] (referente),

sekretārs: L. Ramets [*L. Ramette*], administrators,

ņemot vērā tiesvedības rakstveida daļu un 2019. gada 9. jūlija tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Tiesvedības priekšvēsture

1 Prasītāja ir Polijas pilsone. Viņa ieceļoja Beļģijā 2010. gada 22. septembrī pēc viņas vīra iecelšanas diplomātiskā padomnieka amatā Polijas Republikas Pastāvīgajā delegācijā Ziemeļatlantijas līguma organizācijā (NATO).

* Tiesvedības valoda – franču.

2 Sākot no 2010. gada 2. jūlijs prasītājai bija Polijas Ārlietu ministrijas izsniegta diplomātiskā pase.

3 No 2011. gada 7. janvāra līdz 2011. gada 31. decembrim prasītāja pildīja sekretāres pienākumus Polijas Republikas pastāvīgajā pārstāvniecībā Eiropas Savienībā.

4 No 2012. gada 9. novembra līdz 2013. gada 11. janvārim viņa bezpeļņas apvienības vārdā vadīja sarunu paneļus Briselē (Beļģija), un šajā ziņā viņai tika atmaksāti izdevumi.

5 Prasītāja nodeva atpakaļ savu diplomātisko pasi un tika ierakstīta Voluves-Senpjēras [*Woluwe-Saint-Pierre*] (Beļģija) Ārvalstnieku reģistrā no 2013. gada 7. jūnija.

6 No 2014. gada 16. jūnija līdz 2015. gada 31. decembrim un pēc tam no 2016. gada 4. janvāra līdz 2017. gada 31. augustam prasītāja secīgi tika nodarbināta divās Beļģijas sabiedrībās Eiropas Komisijai sniegto pakalpojumu ietvaros.

7 2016. gada 9. septembrī prasītājas vīrs savas diplomātiskās misijas beigās atgriezās Polijā. Prasītāja ar viņu dēlu palika Beļģijā.

8 2017. gada 1. septembrī prasītāja tika pieņemta darbā Komisijā līgumdarbinieces statusā.

9 Ar 2017. gada 23. novembra lēmumu Komisijas institūcija, kura ir pilnvarota noslēgt darba līgumus (turpmāk tekstā – "IPNL") atteica prasītājai piešķirt ekspatriācijas pabalstu (turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums").

10 2018. gada 21. februārī prasītāja iesniedza sūdzību par apstrīdēto lēmumu. Ar IPNL 2018. gada 18. jūnija lēmumu šī sūdzība tika noraidīta, par ko paziņots šai pašā dienā. Vispirms IPNL noteica "piecus gadus, kas beidzas sešus mēnešus līdz viņa dienesta attiecību uzsākšanai" (turpmāk tekstā – "atsauces periods"), kas minēti Eiropas Savienības Civildienesta noteikumu VII pielikuma 4. panta 1. punkta a) apakšpunktā (turpmāk tekstā – "Civildienesta noteikumi"), kurš tika padarīts par piemērojamu līgumdarbiniekiem ar Eiropas Savienības pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtības 21. un 92. pantu. IPNL attiecināja šo atsauces periodu uz laikposmu no 2012. gada 1. marta līdz 2017. gada 28. februārim. Pēc tam IPNL pamatoja prasītājai sniegto atteikumu ar iemeslu, ka viņa dzīvojusi Beļģijā kopš 2010. gada 22. septembra, ka viņa tur veikusi profesionālo darbību un ka viņa turpināja tajā dzīvot pēc sava vīra izceļošanas 2016. gada septembrī.

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

11 Ar prasības pieteikumu, kurš Vispārējās tiesas kancelejā tika iesniegts 2018. gada 28. septembrī, prasītāja uzsāka šo tiesvedību.

12 Komisija iebildumu rakstu iesniedza 2018. gada 14. decembrī.

13 2019. gada 14. februārī prasītāja iesniedza repliku.

14 2019. gada 1. aprīlī Komisija iesniedza atbildes rakstu uz repliku.

15 Pamatojoties uz tiesneša referenta priekšlikumu, Vispārējā tiesa (piektā palāta) nolēma uzsākt tiesvedības mutvārdu daļu un saistībā ar tās Reglamenta 89. pantā paredzētajiem procesa organizatoriskajiem pasākumiem uzdeva lietas dalībniekiem rakstiskus jautājumus, lūdzot tiem sniegt atbildes tiesas sēdē.

16 Vispārējā tiesa lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumus un to atbildes uz tās uzdotajiem rakstiskajiem un mutiskajiem jautājumiem uzklausīja 2019. gada 9. jūlija tiesas sēdē.

17 Prasītājas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

– atcelt apstrīdēto lēmumu;

– piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

18 Komisija lūdz Vispārējo tiesu:

– noraidīt prasību;

– piespriest prasītajai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

19 Prasītāja izvirza vienīgo pamatu par Civildienesta noteikumu VII pielikuma 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta pārkāpumu. To var sadalīt divās daļās: pirmā – par diplomātiskā statusa neņemšanu vērā, otrā – par kļūdu pastāvīgās dzīvesvietas jēdziena piemērošanā.

Par pirmo daļu – prasītājas diplomātiskā statusa neņemšanu vērā

20 Prasītāja norāda, ka tai no 2010. gada 22. septembra – kas ir datums, kad viņa ieradās Beļģijā, – esot bijis diplomātiskais statuss kā diplomātiskā darbinieka laulātajai līdz 2013. gada 16. jūnijam, kad viņa nodeva atpakaļ savu diplomātisko pasi. Viņa apgalvo, ka šī diplomātiskā statusa dēļ un atbilstoši Civildienesta noteikumu VII pielikuma 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta otrā ievilkuma otrajam teikumam, ka šis laikposms attiecībā uz viņu esot bijis jāneitralizē. Šīs neitralizācijas rezultātā atsauces laikposms būtu sācies 2009. gada 1. maijā – brīdī, kad viņa dzīvoja un strādāja Polijā un viņai nebija nekādas saiknes ar Beļģiju. Darbinieks zaudē ekspatriācijas pabalstu tikai tad, ja viņa parastā dzīvesvieta vai viņa profesionālās pamattdarbības vieta ir viņa dienesta vietas valstī visā atsauces laikā. Tā kā šis nav tāds gadījums, prasītāja uzskata, ka viņai vajadzēja piešķirt ekspatriācijas pabalstu.

21 Civildienesta noteikumu VII pielikuma 4. panta 1. punktā ir noteikts:

"Ekspatriācijas pabalstu izmaksā 16 % apmērā no kopējās ierēdnim izmaksātās pamatalgas, apgādnieka pabalsta un apgādājamā bērna pabalsta summas:

a) ierēdņiem:

– kuri nav un nekad nav bijuši tās valsts pilsoņi, kuras teritorijā atrodas vieta, kur viņi strādā, un

– kuri piecus gadus, kas beidzas sešus mēnešus līdz viņa dienesta attiecību uzsākšanai, pastāvīgi nedzīvoja vai pamatā nebija nodarbināti šīs valsts Eiropas teritorijā. Piemērojot šo noteikumu, neņem vērā apstākļus, kas rodas darba rezultātā, kas veikts kādas citas valsts vai kādas starptautiskās organizācijas labā;

b) ierēdņiem, kuri ir vai ir bijuši tās valsts pilsoņi, kuras teritorijā atrodas vieta, kur viņi strādā, bet kuri 10 gadus, kas beidzas ar dienesta attiecību uzsākšanas dienu, pastāvīgi dzīvoja ārpus šīs valsts Eiropas teritorijas tādu iemeslu dēļ, kas nav dienesta pienākumu veikšana kādas valsts vai kādas starptautiskās organizācijas labā."

22 Tādējādi Civildienesta noteikumu VII pielikuma 4. panta 1. punkta a) apakšpunkts ietver divas daļas. Pirmajā ir definēti kumulatīvi nosacījumi, kas ierēdnim principā ir jāizpilda, lai saņemtu ekspatriācijas pabalstu: nekad nav bijis tās valsts pilsonis, kuras teritorijā ir viņa dienesta vieta, un piecus gadus, kas

beidzas sešus mēnešus līdz viņa dienesta attiecību uzsākšanai, pastāvīgi nedzīvoja vai pamatā nebija nodarbināts šīs valsts Eiropas teritorijā; otrajā daļā kā izņēmumi no šī principa ir paredzētas situācijas, kas izriet no dienesta pienākumu veikšanas kādas citas valsts vai kādas starptautiskās organizācijas labā, kuri nav jāņem vērā. Šiem dienesta laikiem atbilstošie laikposmi tādējādi tiek neitralizēti.

23 Turklāt saskaņā ar Civildienesta noteikumu VII pielikuma 4. panta 1. punkta a) apakšpunktu ekspatriācijas pabalsts tiek atteikts ierēdnim vai attiecīgajam darbiniekam tikai tad, ja visā atsauces periodā viņa parastā dzīves vieta ir bijusi vai pamata profesionālā darbība ir veikta viņa dienesta vietā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 18. jūnijs, *Pondichie*/Komisija, F-50/14, EU:F:2015:62, 35. punkts). Tomēr šajā lietā laika posma no 2010. gada 22. septembra līdz 2013. gada 16. jūnijam – kurā prasītāja dzīvoja Beļģijā diplomātiskajā statusā kā diplomātiskā darbinieka sieva – neitralizēšanas rezultātā tiktu paātrināts atsauces perioda sākums uz 2009. gada 6. jūniju, nevis 2009. gada 1. maiju, kā to apgalvo prasītāja, proti, uz brīdi, kad viņa dzīvoja un strādāja Polijā un viņai nebija nekādas sasaites ar Beļģiju.

24 Līdz ar to ir jāizlemj jautājums, vai jēdziens "situācijas, kas izriet no darba, kurš veikts kādas citas valsts labā", kas ir izmantots Civildienesta noteikumu VII pielikuma 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta otrajā ievilkumā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ietver laikposmu, kurā prasītājai bija diplomātiskais statuss kā diplomātiskā darbinieka sievai.

25 Tā laikposma neitralizēšana, kas atbilst situācijai, kura izriet no "darba, kas veikts kādas citas valsts labā vai kādā starptautiskā organizācijā", ir izskaidrojama ar to, ka šāda darba veikšana nozīmē, ka ieinteresētā persona saglabā īpašu sasaisti ar šo citu valsti vai šo starptautisko organizāciju, kas tādējādi rada šķērsli ilgstošas sasaistes izveidei ar dienesta vietas valsti un attiecīgi šīs ieinteresētās personas pietiekamai integrācijai šīs valsts sabiedrībā (spriedums, 2018. gada 13. jūlijs, *Quadri di Cardano*/Komisija, T-273/17, EU:T:2018:480, 49. punkts).

26 To precizējusi, prasītāja apgalvo, ka savā diplomātiskā darbinieka sievas statusā viņai bija dažādas privilēģijas un imunitāte atbilstoši 1961. gada 18. aprīļa Vīnes konvencijai par diplomātiskajiem sakariem (turpmāk tekstā – "Vīnes konvencija"). Pēc prasītājas domām, pats šis diplomātiskais statuss liedz izveidot ilgstošas saiknes ar dienesta vietas valsti. Tātad tas ir jākvalificē kā "apstākļi, kas rodas darba rezultātā, kas veikts kādas citas valsts vai kādas starptautiskās organizācijas labā" Civildienesta noteikumu VII pielikuma 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta otrā ievilkuma otrā teikuma izpratnē.

27 Taču 1985. gada 2. maija sprieduma *De Angelis*/Komisija (246/83, EU:C:1985:165) 14. punktā Tiesa nosprieda, ka šī norma attiecas tikai uz tām situācijām, kas izriet no paša ierēdņa, kurš stājas amatā, veiktā darba un ka to nevar attiecināt uz citu personu.

28 Tomēr prasītāja apgalvo, ka šī judikatūra viņai ir piemērojama tādēļ, ka lietā, kurā taisīts 1985. gada 2. maija spriedums *De Angelis*/Komisija (246/83, EU:C:1985:165), ieinteresētajai personai, kas bija Beļģijā kopā ar savu vīru – Eiropas Kopienu ierēdni –, kā tādai nebija nekāda diplomātiskā statusa.

29 Tomēr jākonstatē, ka 1985. gada 2. maija spriedumā *De Angelis*/Komisija (246/83, EU:C:1985:165) Tiesa nekādā veidā no šīs diplomātiskā statusa neesamības nesecināja argumentu, uz kura pamata ieinteresētajai personai varētu atteikt ekspatriācijas pabalstu.

30 Patiešām, savā 2007. gada 21. jūnija spriedumā Komisija/*Hosman-Chevalier* (C-424/05 P, EU:C:2007:367, 42. un 43. punkts), uz kuru atsaucas prasītāja, Tiesa norādīja uz privilēģijām, imunitāti un īpašo ieinteresētās personas statusu, lai piekristu, ka viņai bija īpaša piesaiste citai valstij, kas radīja šķērsli viņas integrācijai dienesta vietas valstī. Tomēr minētajā lietā izskatāmais jautājums bija – vai prasītāja, kas strādāja Austrijas Republikas *Länder* sakaru birojā, veica darbu šis valsts labā un tādējādi bija ar to saistīta. Minētajā spriedumā Tiesa no šīs piesaistes izdarīja vairākus secinājumus. Pirmais no tiem bija, ka pastāvīgās pārstāvniecības darbinieki ir jāuzskata par esošiem attiecīgās dalībvalsts dienestā un – līdz ar to – ekspatriācijas situācijā, tādēļ ka tie pieder šīs pārstāvniecības struktūrām. Otrais

secinājums bija, ka ieinteresētā persona, pat ja tā bija nodarbināta *Länder* sakaru birojā, bija Austrijas Republikas pastāvīgās pārstāvniecības darbiniece un bija pakļauta Austrijas vēstnieka hierarhiskajai varai tādā veidā, ka viņa bija jāuzskata par Austrijas valsts labā strādājošu. Visbeidzot, trešais secinājums izrietot no tā, ka viņas statuss bija tāds pats ka citiem uz šo pārstāvniecību norīkotajiem ierēdņiem (spriedums, 2007. gada 21. jūnijs, Komisija/*Hosman-Chevalier*, C-424/05 P, EU:C:2007:367, 41. un 42. punkts). Arī šī sprieduma 43. punktā Tiesas minētais īpašais statuss nevar tikt saprasts kā tāds, kas izrietētu tikai no ieinteresētās personas saņemtajām privilēģijām un imunitātes. Tieši pretēji, Tiesa arī ir uzsvērusi faktu, ka šī persona ir veikusi darbu Austrijas Republikas labā tās pastāvīgajā pārstāvniecībā.

31 Savā nākamajā 2007. gada 29. novembra spriedumā *Salvador García*/Komisija (C-7/06 P, EU:C:2007:724, 51. punkts), kuru arī prasītāja ir pieminējusi, Tiesa atsaucās uz savu 2007. gada 21. jūnija spriedumu Komisija/*Hosman-Chevalier* (C-424/05 P, EU:C:2007:367), lai apgalvotu, ka attiecīgās personas īpašais statuss kā pastāvīgas pārstāvniecības darbiniecei radīja šīs personas īpašo sasaisti ar attiecīgo dalībvalsti, un arī, ka šis privileģētais statuss, kas tai ļāva saņemt dažādas privilēģijas un imunitāti, pats radīja šķērsli, liedzot ieinteresētajai personai nodibināt ilgstošu saikni ar dienesta valsti un tādējādi pietiekami integrēties šīs valsts sabiedrībā. Tomēr 2007. gada 29. novembra sprieduma *Salvador García*/Komisija (C-7/06 P, EU:C:2007:724) 50. punktā Tiesa precizēja – joprojām ņemot vērā arī 2007. gada 21. jūnija spriedumu Komisija/*Hosman-Chevalier* (C-424/05 P, EU:C:2007:367) –, ka funkcionālā integrācija pārstāvniecībā bija noteicošais elements, lai uzskatītu, ka darbinieks veicis pienākumus citas valsts labā (šajā nozīmē skat. arī spriedumu, 2008. gada 24. janvāris, *Adam*/Komisija, C-211/06 P, EU:C:2008:34, 45. punkts).

32 Visbeidzot, turpinot 2007. gada 29. novembra spriedumu *Salvador García*/Komisija (C-7/06 P, EU:C:2007:724), Tiesa savā 2008. gada 24. janvāra spriedumā *Adam*/Komisija (C-211/06 P, EU:C:2008:34, 49. punkts) nosprieda, ka, lai interpretētu Civildienesta noteikumu VII pielikuma 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta otrajā ievilkumā minēto frāzi "darbs, kas veikts kādas citas valsts labā", par atbilstošu ir jāuzskata tikai tas, ka darbs ir veikts citas valsts, kas nav dienesta vietas valsts, pastāvīgajā pārstāvniecībā.

33 No tā izriet, ka pat prasītājas citētajā judikatūrā vienīgais elements, kas rada šķērsli piesaistes izveidei ar dienesta vietas valsti, ir darba veikšana funkcionālās integrācijas situācijā citas valsts diplomātiskajā pārstāvniecībā vai starptautiskajā organizācijā.

34 Tomēr prasītāja iebilst, ka Civildienesta noteikumu VII pielikuma 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta otrā ievilkuma otrajā teikumā izmantotā frāze "apstākļi, kas rodas darba rezultātā, kas veikts kādas citas valsts vai kādas starptautiskās organizācijas labā" aptver citas situācijas, nevis tikai tās, kas izriet vienīgi no darba veikšanas šādas valsts vai šādas organizācijas labā.

35 Judikatūra patiešām ir noteikta tādā nozīmē, ka šī tiesību norma nevar tikt attiecināta tikai uz personām, kas ir daļa no citas valsts, nevis no dienesta vietas valsts, vai starptautiskas organizācijas personāla, jo tā attiecas uz "apstākļiem, kas rodas darba rezultātā, kas veikts" šādas valsts vai organizācijas labā (spriedumi, 2005. gada 25. oktobris, *Salazar Brier*/Komisija, T-83/03, EU:T:2005:371, 45. punkts, un 2005. gada 25. oktobris, *De Bustamante Tello*/Padome, T-368/03, EU:T:2005:372, 42. punkts). Kā norāda prasītāja – šo judikatūru izskaidro apstāklis, ka šiem jēdzieniem ir plašāka piemērojamība nekā Civildienesta noteikumu VII pielikuma 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā izmantotajam jēdzienam "dienesta pienākumu veikšana" (spriedums, 1993. gada 30. marts, *Vardakas*/Komisija, T-4/92, EU:T:1993:29, 36. punkts).

36 No tā izriet, ka Civildienesta noteikumu VII pielikuma 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta otrā ievilkuma pēdējais teikums attiecas ne tikai uz gadījumiem, kuros ieinteresētā persona ir atradusies darba tiesiskajās attiecībās šaurā izpratnē (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2001. gada 3. maijs, *Liaskou* /Padome, T-60/00, EU:T:2001:129, 50. punkts). Tomēr atbilstoši šai pašai judikatūrai jēdziens "apstākļi, kas rodas darba rezultātā, kas veikts kādas citas valsts vai kādas starptautiskās organizācijas

labā" atbilst tikai situācijām, kurās darbs izriet no tiešas juridiskas saiknes starp ieinteresēto personu un valsti vai konkrēto starptautisko organizāciju, piemēram, saistībā ar pārbaudes laiku vai eksperta līgumu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2005. gada 25. oktobris, *Salazar Brier*/Komisija, T-83/03, EU:T:2005:371, 45. punkts, un 2005. gada 25. oktobris, *De Bustamante Tello*/Padome, T-368/03, EU:T:2005:372, 42. punkts).

37 Līdz ar to Civildienesta noteikumu VII pielikuma 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta otrā ievilkuma pēdējais teikums nevar tikt paplašināti attiecināts uz diplomātiskā darbinieka laulāto, kam šajā statusā saskaņā ar Vīnes konvenciju ir noteiktas privilēģijas un imunitāte, bet kas nevar atsaukties uz šādu tiešo juridisko saikni. Šajā nozīmē Komisija pareizi uzsver, ka prasītājas tiesības uz diplomātisko statusu bija nevis viņas pašas tiesības, bet atvasinātas tiesības, kas paredzētas, lai atvieglotu diplomātisko darbinieku ģimenes dzīvi, un ko viņa ieguvusi saistībā ar sava vīra darba pienākumiem.

38 Prasītāja arī norāda, ka, izvērtējot viņas integrācijas pakāpi Beļģijā, kas galu galā ir pamatā ekspatriācijas pabalsta piešķiršanai, nevar neņemt vērā apstākli, ka, piemērojot Vīnes konvenciju un Beļģijas 2014. gada 15. maija apkārtrakstu, kas attiecas uz diplomātisko misiju darbinieku vai konsulāro karjeras amatu darbinieku viņu ģimenes locekļu profesionālās vai komerciālas darbības veikšanu (turpmāk tekstā – "Beļģijas valsts apkārtraksts"), viņa nevarēja veikt nekādu profesionālo darbību Beļģijā, ja vien viņa neatdod savu diplomātisko pasi un līdz ar to neatsakās no diplomātiskā statusa, kas piešķirts diplomātiskā darbinieka ģimenes locekļiem.

39 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka ekspatriācijas jēdziens ir tostarp atkarīgs no ierēdņa personīgās situācijas, proti, no viņa integrācijas pakāpes dienesta vietas valstī, kas izriet, piemēram, no iepriekšējas profesionālās darbības veikšanas šajā valstī (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2008. gada 24. janvāris, *Adam*/Komisija, C-211/06 P, EU:C:2008:34, 38. punkts, un 2018. gada 13. jūlijs, *Quadri di Cardano* /Komisija, T-273/17, EU:T:2018:480, 44. punkts). Līdz ar to neiespējamība – ja tāda apstiprinātos – veikt šādu profesionālu darbību varētu būt šādai integrācijai pretrunā esošs elements un, tieši pretēji, pierādīt ekspatriācijas esamību.

40 Tomēr jānorāda, ka Vīnes konvencijas 42. pantā ir paredzēts, ka "diplomātiskais aģents [akreditācijas valstī] neveic jebkādu profesionālo vai komerciālo darbību, lai gūtu personīgu labumu", bet ka neviena tiesību norma nepaplašina šā aizlieguma piemērojamību attiecībā uz šī darbinieka ģimenes locekļiem. Līdz ar to – atšķirībā no diplomātiskajiem darbiniekiem – tie var veikt profesionālu vai komerciālu darbību akreditācijas valstī saskaņā ar tās likumiem un regulējumu un tātad, vajadzības gadījumā, saņemot atļaujas, kas tiek prasītas visiem tādas pašas pilsonības ārvalstu pilsoņiem, kāda ir, piemēram, darba atļauja. Tomēr pati prasītāja kā Savienības dalībvalsts pilsone bija atbrīvota no šāda pienākuma. Turklāt, neraugoties uz profesionālas vai komercdarbības veikšanu, diplomātiskā darbinieka ģimenes locekļi principā saglabā savas privilēģijas un imunitāti, kas ir paredzēti un detalizēti norādīti minētās konvencijas 29.–36. pantā, kurš tiem ir piemērojams atbilstoši tās 37. panta 1. punktam. Proti, atbilstoši Vīnes konvencijas 31. panta 1. punkta c) apakšpunktam tiek atcelta tikai imunitāte civillietās un administratīvās lietās saistībā ar jebkurām prasībām attiecībā uz jebkādu profesionālo vai komerciālo darbību. Kas attiecas uz imunitāti krimināllietās – tā priekšlaikus netiek atcelta.

41 Beļģijas apkārtrakstā, kaut arī tikai pēc laikposma, kurš, pēc prasītājas domām, bija jāneitralizē, ir apstiprināts iepriekš minētais.

42 Tāpat, ievērojot visu iepriekš minēto, ir jākonstatē, ka atšķirībā no prasītājas viņas vīrs nekādā gadījumā nevarēja veikt profesionālu vai komerciālu darbību Beļģijā. Tādējādi prasītāja un viņas vīrs nebija vienādā juridiskā situācijā.

43 Prasītāja arī atsaucas uz 1963. gada 24. aprīļa Vīnes konvencijas par konsulārajiem sakariem 57. pantu. Tomēr ieinteresētā persona apraksta sava vīra pienākumus kā diplomātiskā darbinieka pienākumus, precīzāk – kā "Polijas Republikas pastāvīgās pārstāvniecības NATO padomnieka" pienākumus. Līdz ar to un tā kā nav pamatots, kādā veidā šī konvencijas attiektos uz šiem pienākumiem, tie ir jāuzskata par nenozīmīgiem šajā lietā.

44 Prasītāja arī apgalvo, ka nav izskaidrots apstāklis, kādā veidā darbinieks, kurš dienesta vietas valstī veic darbu citas valsts vai starptautiskas organizācijas labā, ir vairāk ekspatriēts nekā viņa laulātais, kurš arī dzīvo šajā valstī, neveicot šādus darba pienākumus, bet kuram tai pat laikā ir diplomātiskais statuss.

45 Kā jau tika izklāstīts (šī sprieduma 39. punkts), ekspatriācijas jēdziens tostarp ir atkarīgs no ieinteresētās personas integrācijas pakāpes dienesta vietas valstī. Taču, lai gan var piekrist tam, ka persona uztur īpašu piesaisti savai izcelsmes valstij, tās labā strādājot savā delegācijā vai vēstniecībā, un ka šī situācija neļauj izveidoties ilgstošai piesaistei ar dienesta vietas valsti (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2007. gada 21. jūnijs, Komisija/*Hosman-Chevalier*, C-424/05 P, EU:C:2007:367, 38. punkts, un 2018. gada 13. jūlijs, *Quadri di Cardano*/Komisija, T-273/17, EU:T:2018:480, 49. punkts), ne vienmēr tas pats attiecas uz tās laulāto, kas nedarbojas tajā pašā šai valstij veltītajā profesionālajā vidē un kuram tātad ir plašākas iespējas integrēties uzņemošās valsts sabiedrībā.

46 Visbeidzot, prasītāja veltīgi apgalvo – ja viņas vīru būtu pieņēmušas darbā Eiropas iestādes tajā pašā datumā kā viņu, periods, kurā viņam būtu bijis diplomātiskais statuss, tiktu neitralizēts. Proti, pretēji prasītājas apgalvotajam no iepriekš 27.–37., 40. un 45. punktā minētā izriet, ka viņa un viņas vīrs nebija vienādā juridiskā un faktiskā situācijā.

47 Nobeigumā jānorāda, ka personas ekspatriācija, kas dod tiesības uz ekspatriācijas pabalstu, nav atkarīga no tai saskaņā ar starptautiskajām tiesībām piešķirtā diplomātiskā statusa (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1993. gada 30. marts, *Vardakas*/Komisija, T-4/92, EU:T:1993:29, 40. punkts). Tā tas *a fortiori* ir tāpēc, ka – tāpat kā prasītājai šajā lietā – šai personai šāds statuss ir arī bez tā, ka tā ir starptautiskas organizācijas vai citas valsts, kas nav dienesta vietas valsts, pārstāvniecības darbinieks.

48 Tātad IPNL nav pārkāpusi Civildienesta noteikumu VII pielikuma 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta otrā ievilkuma pēdējo teikumu, noteikdama atsauces periodu no 2012. gada 1. marta līdz 2017. gada 28. februārim, nevis jau no 2009. gada 6. jūnija.

49 No visa iepriekš minētā izriet, ka prasītājas izvirzītā pamata pirmā daļa ir jānoraida.

Par otro daļu – kļūdu pastāvīgās dzīvesvietas jēdziena piemērošanā

50 Pakārtoti prasītāja apgalvo, ka, pat ja laikposmu, kurā viņai bija īpašs diplomātiskais statuss, nevarētu neitralizēt, viņai šajā laikposmā nebija vēlmes piešķirt savai dzīvošanai Beļģijā stabilu raksturu, kas nepieciešams, lai tai varētu piemērot Civildienesta noteikumu VII pielikuma 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta otrā ievilkuma pirmo teikumu. Šajā ziņā viņa uzskaita materiālos faktus, kas esot arī netiešie pierādījumi viņas ekspatriācijai.

51 Pirmkārt, prasītāja apgalvo, ka viņas uzturēšanās Beļģijā esot bijusi nesaraujami saistīta ar viņas vīra diplomātisko misiju un ka viņas atrašanās faktam Beļģijas teritorijā tādēļ esot bijis nestabils un pagaidu raksturs. Šī nestabilā un pagaidu rakstura dēļ viņai neesot bijis intereses mēģināt izveidot ilgstošas saiknes ar Beļģiju.

52 Tomēr, ciktāl Civildienesta noteikumu VII pielikuma 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta otrā ievilkuma piemērošana ir atkarīga no attiecīgās personas integrācijas pakāpes dienesta vietas valstī pirms tās stāšanās amatā (šī sprieduma 39. punkts) un ciktāl integrācijas pakāpe ir atkarīga no diplomātiskā

statusa, kas tai bijis atbilstoši starptautiskajām tiesībām (šī sprieduma 47. punkts), apstāklim, ka prasītājas uzturēšanās Beļģijā ir izrietējusi no viņas vīra diplomātiskās misijas, pašam par sevi nav nozīmes.

53 Kas attiecas uz minētās uzturēšanās apgalvoti nestabilo un pagaidu raksturu, ir jāatgādina, ka prasītājai ir jāierāda, ka ir izpildīti Civildienesta noteikumu VII pielikuma 4. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzētie nosacījumi (skat. spriedumu, 2018. gada 13. jūlijs, *Quadri di Cardano*/Komisija, T-273/17, EU:T:2018:480, 51. punkts un tajā minētā judikatūra). Tomēr fakts, ka diplomātiskajam personālam periodiski ir jāmaina dienesta vieta, nevar likt prezumēt integrācijas neesamību. Izņemot ārkārtas apstākļus, diplomātiskie darbinieki vienā valstī paliek amatā vairākus gadus. Šajā lietā prasītājas vīrs turklāt ir bijis norīkots uz Briseli sešus gadus.

54 Otrkārt, argumentu par savas uzturēšanās Beļģijā īpašo raksturu prasītāja pamato ar to, ka viņa ar savu ģimeni esot dzīvojusi dzīvoklī, ko viņu rīcībā nodevusi Polijas Republikas pastāvīgā pārstāvniecība NATO, kura apmaksāja īri un enerģijas patēriņa rēķinus.

55 Šajā ziņā jāatgādina, ka pastāvīgās dzīvesvietas jēdziens judikatūrā ir ticis vienveidīgi interpretēts kā vieta, kur ieinteresētā persona ir izveidojusi savu pastāvīgo vai ierasto interešu centru ar vēlmi piešķirt tam stabilu raksturu. Turklāt dzīvesvietas jēdziens neatkarīgi no tāda tīri kvantitatīva rādītāja kā personas vienas vai citas valsts teritorijā pavadītais laiks ietver ne vien fiziskas atrašanās faktu kādā vietā, bet arī vēlmi tur atrasties turpmāk, kas izriet no dzīves ieradumiem un normālu sociālo attiecību norises (spriedums, 2018. gada 13. jūlijs, *Quadri di Cardano*/Komisija, T-273/17, EU:T:2018:480, 48. punkts).

56 Šajā lietā ir jākonstatē, ka prasītāja dzīvo Beļģijā kopš 2010. gada 22. septembra. Tas, ka viņai bijušas materiālas priekšrocības, proti, dienesta dzīvoklis, kura īri un elektroenerģijas patēriņa rēķinus apmaksāja Polijas Republikas pastāvīgā pārstāvniecība, nepierāda apgalvojumu, ka viņas piesaiste savas izcelsmes valstij ir izslēgusi jebkādu integrāciju Beļģijā. Citiem vārdiem, tas, ka Polijas Republika sedza izmaksas, nenozīmē, ka šis dzīvoklis nevarēja stabilā veidā būt prasītājas pastāvīgo vai ierasto interešu centrs Beļģijā.

57 Šī izmaksu segšana turklāt netraucēja prasītājai veidot sociālās saiknes ar Beļģiju. Proti, tas, ka pēc viņas vīra atgriešanās Polijā prasītāja ir palikusi Beļģijā ar savu dēlu, lai tur turpinātu viņa skološanu, ir netiešs par integrāciju liecinošs pierādījums. Tāpat netiešs pierādījums par šo integrāciju ir tas, ka – pat ja viņai vienmēr ir bijis diplomātiskais statuss – prasītāja ir kādu laiku sadarbojusies ar Briseles asociāciju, kura darbojas izglītības jomā, un tādējādi piedalījusies savas turpmākā dienesta vietas valsts sabiedriskajā dzīvē.

58 Šajā ziņā un treškārt, prasītāja tieši norāda, ka sarunu paneļu vadīšana nav profesionāla darbība Civildienesta noteikumu VII pielikuma 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē un ka tas neļaujot prezumēt viņas vēlmi pārcelt savu pastāvīgo interešu centru uz Beļģiju. Šī darbība esot bijusi ļoti ierobežota un par to ir tikai atmaksāti izdevumi. Savukārt Komisija uzskata, ka runa ir par darbību, kas veikta par atlīdzību.

59 Tomēr nevar neņemt vērā, ka profesionālā darbība, protams, ir objektīvs kritērijs, kurš pieminēts Civildienesta noteikumu VII pielikuma 4. panta 1. punkta a) apakšpunktā, lai izvērtētu jauno darbā pieņemto ierēdņu un darbinieku situāciju (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 28. februāris, *Pozza*/Parlaments, T-216/18, nav publicēts, EU:T:2019:118, 25. punkts), bet tas tiek norādīts tikai kā piemērs (spriedumi, 2007. gada 21. jūnijs, Komisija/*Hosman-Chevalier*, C-424/05 P, EU:C:2007:367, 35. punkts, un 2018. gada 13. jūlijs *Quadri di Cardano*/Komisija, T-273/17, EU:T:2018:480, 44. punkts). Tātad ierēdņa vai darbinieka ieguldījums sabiedriskās darbībās viņa turpmākā dienesta vietas valstī arī noteiktos apstākļos var tostarp būt netiešs pierādījums par ieinteresētās personas integrāciju.

60 Ceturtkārt, prasītāja norāda, ka tikai pēc savas diplomātiskās pases nodošanas atpakaļ 2013. gada 16. jūnijā viņa tikusi reģistrēta Beļģijas iedzīvotāju reģistrā.

61 Tomēr, lai gan reģistrēšanās pašvaldības iedzīvotāju sarakstā atklāj ieinteresētās personas vēlmi un nodomu noteikt savas dzīvesvietas un interešu stabilo un pastāvīgo centru minētajā vietā (rīkojums, 2007. gada 26. septembris, *Salvador Roldán*/Komisija, F-129/06, EU:F:2007:166, 60. punkts), šī reģistrēšanās ir un paliek formāls elements, no kura šajā gadījumā nevar secināt, ka prasītāja nav iepriekš faktiski dzīvojusi Beļģijā, it īpaši šīs lietas apstākļos, kur šī dzīvošana turklāt netiek apstrīdēta.

62 Piektkārt, prasītāja apgalvo, ka laikposmā, kad viņas vīrs pildīja vēstniecības darbinieka amatu Beļģijā, viņa saglabāja ilgstošu sasaisti ar Poliju.

63 Šajā ziņā prasītāja apgalvo, ka viņai joprojām piederot nekustamais īpašums Polijā un ka viņa ir paturējusi Polijas tālruņa numuru. Viņa pat esot saglabājusi profesionālo darbību kā valodas pasniedzēja un tulkotāja līdz 2013. gadam un esot turpinājusi tur maksāt nodokļus.

64 Tomēr tas, ka viņas nodokļu rezidence ir izcelsmes valstī, un arī tas, ka viņai tur ir mantiskās intereses un aktīvi, neļauj pierādīt, ka prasītājas pastāvīgā dzīvesvieta atrodas šajā valstī (šajā nozīmē skat. rīkojumu, 2007. gada 26. septembris, *Salvador Roldán*/Komisija, F-129/06, EU:F:2007:166, 59. punkts). Tas tā ir vēl jo vairāk tad, ja ienākumi, kas nodokļu nolūkā deklarēti izcelsmes valstī, izriet no ārvalstīs veiktas profesionālās darbības. Tiesas sēdē prasītāja ir precīzi izklāstījusi, ka ir bijusi pašnodarbināta persona – Polijas tiesām piesaistīts sertificēts tulkotājs no Beļģijas – un ka šajā statusā viņa ir deklarējusi savus 2012. gada profesionālos ienākumus 2664,64 Polijas zlotu (PLN) (aptuveni 650 EUR) apmērā. Tāpat prasītāja tiesas sēdē paskaidroja, ka viņa ir lūgusi sevi izslēgt no Polijas komercreģistra 2014. gadā un ka par šo gadu deklarētā summa 54 289,16 PLN (aptuveni 12 700 EUR) apmērā ir atalgojums, ko viņa Beļģijā ir saņēmusi par savu darbu šajā gadā Beļģijas sabiedrībā, kura ir pakalpojumu sniedzēja Komisijai.

65 Apstāklis, ka prasītāja ir paturējusi Polijas telefona numuru, arī neļauj pierādīt, ka viņa bija saglabājusi savu interešu centru Polijā, *a fortiori* tāpēc – kā prasītāja norādīja tiesas sēdē – ka runa bija par mobilā tālruņa numuru, kurš tādējādi varēja tikt izmantots Beļģijas teritorijā.

66 Sestkārt, prasītāja paskaidro, ka viņa vienmēr ir strādājusi starptautiskā publiskā vidē: vispirms Polijas Republikas pastāvīgajā pārstāvniecībā Savienībā no 2011. gada 7. janvāra līdz 31. decembrim un pēc tam Komisijā no 2014. gada 16. jūnija līdz 2017. gada 31. augustam. Viņa apgalvo, ka tas, ka viņa šādi strādājusi starptautiskā vidē un nav veikusi nekādu darbību privātajā sektorā, pavājina jebkādu prezumpciju par integrāciju Beļģijas sabiedrībā.

67 Tomēr – un pati prasītāja tam piekrīt – viņa ir veikusi profesionālo darbību Komisijā tikai atbilstoši diviem secīgiem līgumiem, kas noslēgti ar šīs iestādes labā strādājošām Beļģijas sabiedrībām, kuras tai sniedza pakalpojumus. Taču judikatūrā no Civildienesta noteikumu VII pielikuma 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta otrā ievilkuma pēdējā teikuma piemērošanas jomas ir izslēgtas trīspusējas situācijas, kurās jaunais ierēdnis vai jaunais darbinieks ir noteikti iepriekš strādājis Savienības iestādēs, bet privāto sabiedrību, kuru darba ņēmējs viņš bijis, vārdā (spriedums, 2019. gada 28. februāris, *Pozza*/Parlaments, T-216/18, nav publicēts, EU:T:2019:118, 51. punkts). Tāpat tas, ka iepriekš ir veikta profesionālā darbība Komisijā, šādos apstākļos nav uzskatāms par norādi uz prasītājas integrācijas Beļģijā neesamību atsauces periodā.

68 Kas attiecas uz prasītājas pakalpojumiem Polijas Republikas pastāvīgajā pārstāvniecībā Savienībā – tie ir bijuši pirms atsauces perioda. Tātad tie nevar noteicošā veidā ietekmēt IPNL sniegto novērtējumu par jautājumu, vai prasītāja bija vai nebija integrējusies Beļģijā minētajā laikposmā.

69 Ņemot vērā iepriekš minēto, pamata otrā daļa nav pamatota un tas ir jānoraida kopumā.

70 Līdz ar to prasība ir noraidāma.

Par tiesāšanās izdevumiem

71 Atbilstoši Reglamenta 134. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram nolēmums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram nolēmums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājai nolēmums ir nelabvēlīgs, tai ir jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar Komisijas prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (piektā palāta)

nosprież:

1) Prasību noraidīt.

2) *Katarzyna Wywiał-Prząda* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

Gratsias Marcoulli Frendo

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2019. gada 28. novembrī.

[Paraksti]